

Dokumentacja (fragment) złożona do konkursu na kuratorski projekt wystawy w Pawilonie Polskim na 56. Międzynarodowej Wystawie Sztuki w Wenecji 2015.

Artysta: Kuba Bąkowski

Tytuł: Theriomorphous Odpylacz

Kuratorzy: Katarzyna Krysiak, Justyna Wesołowska, Przemysław Strożek

KONCEPCJA WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 56. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2015 ROKU

Theriomorphous Odpylacz (gr. *thēriomorphos*, *thērion* – bestia + *morphē* – kształt) to wielkoskalowa instalacja Kuby Bąkowskiego łącząca w spójną całość odległe dziedziny technologii, przyrody i ezoteryzmu. Powstanie przez modyfikację produkowanego w Afryce separatora cyklonowego – urządzenia do oczyszczania powietrza w fabrykach. Separator już w fazie produkcji zmieni się w 6 metrową rzeźbę-totem słonia, zachowując jednocześnie swoje użytkowe funkcje.

Wielki odkurzacz i zarazem totemiczna inkarnacja oczyszczającego ducha odessie starą energię Pawilonu Polonia. Puryfikacyjny zabieg, nawiązujący do szamańskich rytuałów, usunie z budynku ślady dotychczasowych działań. Pożerając energię przeszłości *Theriomorphous Odpylacz* przygotowuje Polski Pawilon i Biennale na nowe zdarzenia.

Wizerunki słoni pojawiały się w Wenecji na miniaturach i w bestiariuszach z XV w., a zwierzęta te wystawiane były jako nieznana wcześniej atrakcja. Słoń uwieczniony jest na płótnach Pietra Longhiego (1776), w poemacie *Elefanteide* Pietra Burattiego oraz w dziennikach z podróży i listach Lorda Byrona (1819). *Theriomorphous Odpylacz* przybywa do Wenecji statkiem z południa Afryki. Jest współczesnym wcieleniem ekscentrycznego kuriozum i romantycznej, byronowskiej figury. Projekt zderza ze sobą dwa odmienne modele rzeczywistości: oparty na technologii i nauce materialistyczny model zachodni oraz afrykański – spirytualistyczny – gdzie świat materialny jest sceną manifestacji ponadnaturalnych sił. Bąkowski animizuje i wynosi urządzenie do poziomu duchowej reprezentacji przyrody. *Theriomorphous* łączy w sobie rzeczywistość materialną i jej duchowy, wyobrażony ekwiwalent.

Produktem pracy *Theriomorphousa* będzie kurz – fizyczna manifestacja zdarzeń odłożonych w budynku. Towarzyszący instalacji artbook *Dust Collection*, problematyzuje zagadnienie kurzu z perspektywy różnych dziedzin nauki i otwiera pole interpretacji efektów pracy urządzenia, wychodząc od refleksji Georges’a Bataille’a o post-człowieczym świecie, w którym to kurz zawładnie całkowicie przestrzenią.

Projekt jest wyrazem zainteresowań artysty, które ogniskują się w eksperymentach polegających na wykorzystaniu potencjału pozornie nie przystających do siebie elementów. Hybrydalny *Theriomorphous*, wykorzystując awangardową praktykę postuluje konieczność zaistnienia nowości. Awangarda jest jednym z warunków rozwoju kultury, podobnie jak zjawisko mutacji jest warunkiem ewolucji w przyrodzie. Wyczerpanie i entropiczne rozdrobnienie polskiej sztuki osławiane teżą o “awangardowym wyczerpaniu” w przewrotnej propozycji Bąkowskiego zostaną odessane wraz z kurzem zalegającym w Pawilonie Polonii, zagrożonym przeszłością narodowym *white cube*.

SCENARIUSZ WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 56. MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2015 ROKU

/WERSJA SKRÓCONA/

Theriomorphous Odpylacz – efekt intrygującej przemiany urządzenia zwanego cyklonem w technospirytualny totem, pozostaje w zgodzie z naturą działań artysty, odnajdującego inspiracje w technologii i naukach przyrodniczych.

Cyklon to cylindryczne urządzenie odpylające powietrze w fabrykach. W przyrodzie to cyrkulacja mas powietrza, forma wiru zasysającego materię za sprawą podciśnienia panującego w jego wnętrzu. *Theriomorphous* działa z wykorzystaniem tego zjawiska. Wciągnięte do jego wnętrza powietrze wiruje w nim, a pył odrzucany jest działaniem siły odśrodkowej. Czyste powietrze płynie w górę.

Artystyczne poszukiwania Bąkowskiego, doprowadziły go do fabryki w jednym z krajów południowej Afryki. Zaintrygowały go pewne różnice pomiędzy produkowanymi przez nią cyklonami a ich europejskich odpowiednikami. Dostrzegł w nich niezwykle subtelny stylistyczny rys charakterystyczny dla afrykańskich form rzeźbiarskich. Wychodzący z tej obserwacji zabieg wyposażenia cyklonu w stalowe uszy i oczy zmieni go w technoanimistyczne dzieło sztuki. Interwencja odbędzie się w afrykańskiej fabryce zimą 2015. Poprzedzi ją podróż artysty. Ma ona na celu przygotowanie produkcji oraz terenowe badania istotne dla ostatecznej wersji projektu.

Waga obiektu: 1450 kg; wymiary części głównej: 650 x 200 cm; długość układów doprowadzających powietrze: 950 cm; zasilanie 220V. *Theriomorphous* działa cyklicznie w kilkuminutowych okresach pracy i spoczynku. Istotnymi elementami jest szum wirników i powietrza wirującego we wnętrzu instalacji oraz delikatne wibracje konstrukcji. Poziom dźwięku nie przekracza granicy hałasu – *Theriomorphous Odpylacz* działa metodycznie, po cichu wykonując swą pracę.

Rozłożony na elementy i umieszczony w kontenerze *Theriomorphous* trafi do portu morskiego na południowo-wschodnim wybrzeżu Afryki. Do Wenecji dotrze w kwietniu 2015 po przebyciu blisko 6000 mil morskich wzdłuż wybrzeża Afryki, po wodach mórz Czerwonego i Śródziemnego. Praca zostanie zmontowana ponownie we wnętrzu pawilonu. W pierwszym dniu prasowym 56. Biennale Sztuki *Theriomorphous Odpylacz* oficjalnie rozpocznie oczyszczanie przestrzeni powietrznej Pawilonu Polskiego i pośrednio całego biennale.

Dwujęzyczna publikacja towarzysząca *Dust Collection* łączy cechy interdyscyplinarnego studium poświęconego zagadnieniu pyłu i autorskiego artbooka. To unikatowy ilustrowany zbiór tekstów z obszaru refleksji kulturoznawczej, science fiction, inżynierii, ekologii, mikrobiologii, filozofii przyrody, astronomii i utopijnych projektów w sztuce. Współpraca ze znanym zagranicznym wydawnictwem zapewni szeroki zasięg dystrybucyjny. Druk odbędzie się w Polsce.